

Suomen Valmentajat ry

Ympäristöohjelma 2021-2025

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	3
2.	Nykytila	4
2.1.	Säännöt	4
2.2.	Strategiset valinnat 2021–2025	5
2.3.	Vastuullisuus osana toimintaa	6
2.4.	Toimintaan osallistuvat	6
2.4.1.	Henkilöstö, hallitus, valiokunnat ja kouluttajat	6
2.4.2.	Jäsenistö ja laji/valmentajayhteisöt	7
2.5.	Ympäristökuormat	8
2.6.	Aikaisempi ympäristövastuun huomioiminen	10
3.	Kehityssuunnitelmat	11
4.	Toimenpiteet	12
4.1.	Toimenpide 1: Ympäristötietoisuuden lisääminen	12
4.2.	Toimenpide 2: Matkustamisen päästöjen vähentäminen	13
4.3.	Toimenpide 3: Ympäristötietoiset hankinnat	13
5.	Tavoitteet 2021–2025	14
6.	Vastuut, seuranta ja päivitys	15
7.	Lähteet, tukimateriaalit ja verkostot	15

1. Johdanto

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen ylikulutus ovat ihmiskunnan vakavimpia ongelmia. Ne koskevat myös urheiluyhteisöä ja vaikuttavat siihen, miten ja millaisissa olosuhteissa voimme tulevaisuudessa liikkua ja urheilla.

EU, Suomi mukaan lukien, on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Tämä tehdään nopeuttamalla päästövähennystoimia ja vahvistamalla hiilinieluja. Ilmastopolitiikkaa on sitouduttu edistämään siten, että Suomi tekee oman osansa maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

Urheilun aiheuttama ympäristö- ja ilmastokuormitus on merkittävä ja sen vähentämiseksi on tehtävä toimia kaikilla tasoilla. Ympäristöön ja ilmastoon liittyvissä asioissa urheilu ei saa olla osa ongelmaa, vaan sen tulee olla osa ratkaisua.

Valmentajat voivat osaltaan olla osa ympäristö- ja ilmasto-ongelmien ratkaisua. Valmentajat ovat keskeinen toimijaryhmä urheilutoiminnassa ja vahva vaikuttajajoukko toiminnan organisoinnissa, joten Valmentajalla on väliä myös ympäristöasioiden edistämisessä.

Suomen Valmentajien strategiassa vuosille 2021–2025 korostuu vastuullisuus ja vaikuttaminen sekä yhdistyksen johtava rooli valmentajien keskuudessa. Onkin luontevaa, että Suomen Valmentajat urheiluvallmentajien omana yhdistyksenä toimii vastuullisesti sekä vaikuttaa jäsenistönsä ja toimialaan myös ympäristöön ja ilmastoon liittyvissä asioissa.

Suomen Valmentajien ympäristöohjelmaan on vaikuttanut Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma 2020–2024. Suomen Valmentajat osallistui aktiivisesti Olympiakomitean johdolla työstetyn ohjelman laadintaan. Ympäristöohjelmaa laadittaessa yhdistys on osallistunut aktiivisesti Olympiakomitean ympäristöaiheisiin Vastuullisuuskliniikkiin ja saanut niistä arvokasta oppia ja esimerkkiä.

Suomen Valmentajat toimii ympäristöasioissa Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelman 2020–2024 linjassa ja tarkastelee toimintaansa sen pohjalta huomioiden myös muut kansalliset ja kansainväliset ohjeet ja esimerkit.

Suomen Valmentajissa on tehty ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja valintoja jo aiemminkin. Monen muun urheilujärjestön tapaan tehdyt toimenpiteet ja tulevat suunnitelmat kootaan kuitenkin ensimmäistä kertaa ohjelmaksi.

Päävastuun ympäristöohjelman laatimisesta ovat kantaneet palvelupäällikkö Taru Alanko ja toiminnanjohtaja Sari Tuunainen. Ympäristöohjelmaa on suunniteltu henkilöstön kanssa 20.5.2021 ja 22.6.2021. Hallituksessa ohjelmasta käytiin lähetekeskustelua 17.8.2021 ja ohjelman sisällöstä päätettiin 22.9.2021.

2. Nykytila

2.1. Säännöt

Suomen Valmentajat toimii yhdistyslain, omien sääntöjensä ja hyväksi koettujen yhdistyskäytäntöjen mukaisesti. Säännöt on päivitetty 23.11.2019 yhdistyksen syyskokouksessa ja uudet säännöt on kirjattu yhdistysrekisteriin muutetuiksi 31.3.2020.

Sääntöjen mukaan yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on edistää urheiluvalmennusta ja -valmentajuutta Suomessa.

Toiminnan perustana ovat kulloinkin voimassa olevat suomalaisen urheilun arvot ja eettiset säännökset.

Toimintansa tarkoituksen täyttämiseksi yhdistys:

- edistää valmentajien ja muiden valmennusosaajien verkostoitumista ja yhteisöllisyyttä
- vahvistaa valmentajien ja muiden valmennusosaajien osaamista kouluttamalla ja valmennustietoutta jakamalla
- vie eteenpäin valmentajien ja muiden valmennusosaajien arvostusta ja yhteiskunnallista merkittävyyttä palkitsemisin ja viestinnän keinoin
- edistää suomenkielisen valmennustiedon julkaisemista
- kehittää lajien välistä vuorovaikutusta ja osaamisen jakamista
- vaikuttaa valmentajiin ja valmentajuuteen liittyvään yhteiskunnalliseen kehitykseen sekä suomalaisen valmentajakoulutuksen kehitystyöhön
- osallistuu valmennusalan kansainväliseen kehitykseen ja tuo kansainvälistä tieto-taitoa Suomeen
- toimii yhteistyössä suomalaisen urheilun eri toimijoiden kanssa.

Jäsen sitoutuu myös kulloinkin voimassa oleviin yhdistyksen kurinpitosääntöihin sekä niihin suomalaisen urheilun arvoihin ja eettisiin säännöksiin, joihin yhdistys on sitoutunut. Jäseneen voidaan kohdistaa yhdistyksen kurinpitosäännösten mukaisia rangaistuksia.

Säännöt kokonaisuudessaan löytyvät yhdistyksen nettisivuilta:
www.suomenvalmentajat.fi/yhdistys/toimintasaannot

2.2. Strategiset valinnat 2021-2025

Suomen Valmentajien strategiset linjaukset päivitettiin vuonna 2020 ohjaamaan toimintaa vuosina 2021–2025. Uusi strategia hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 23.9.2020.

Tulevien vuosien strategisissa valinnoissa yhdistyksen **missio** on kirjattu urheilukielisesti seuraavasti: Suomen Valmentajat on urheiluvalmentajien joukkueen kapteeni, joka kokoaa joukkueen yhteen ja auttaa sen jäseniä kehittämään osaamistaan, menestymään ja saamaan arvostusta.

Suomen Valmentajien **visio** puolestaan on:

Satatuhattapäinen osaava, arvostettu ja yhtenäinen valmentajajoukkue rakentaa entistä parempaa suomalaista urheilua – meidän urheilua.

Yhdistyksen oman toiminnan osalta Suomen Valmentajien **arvot** on ilmaistu urheilutermein. Kaikille tutut termit antavat kuvan siitä, miten Suomen Valmentajat omassa toiminnassaan vie asioita eteenpäin.

Kapteeni

Vie peliä eteenpäin vahvalla johtajuudella ja yhteistyöllä muiden kanssa. Haastaa rohkeasti edistääkseen peliä ja taklaakin tarvittaessa.

Luotettava joukkuepelaaja

Pelaa reilua peliä ja on pelikavereiden tukena. Tekee töitä yhteisten tavoitteiden ja menestyksen eteen.

Käyttää pelisilmää

Näkee uusia tapoja ratkaista tilanteita ja tekee maaleja niistäkin tilanteista, missä muut eivät näe mahdollisuuksia osua.

Suomalaisessa urheilussa Suomen Valmentajat edistää Valmentajalla on väliä -aineistoon kirjattuja arvoja, jotka ovat:

1. Ilo, innostus ja intohimo
2. Pyrkimys erinomaisuuteen – Pyrkimys itsensä jatkuvaan kehittämiseen
3. Yrittäminen ja sisu
4. Kunnioitus ja reilu peli
5. Yhdessä tekeminen

Suomen Valmentajien **tehtävät** vuosina 2021–2025 kiteytyvät kahden kokonaisuuden alle.

Osaaminen, arvostus ja vastuullisuus

Suomen Valmentajat lisää valmentajien osaamista sekä omilla että yhteistyössä järjestetyillä koulutuksilla, valmennustiedon työstämisellä ja välittämällä sekä osallistamalla valmennuskoulutuksen ja valmennuskoulutusjärjestelmien kehittämiseen yhteiskunnassa. Suomen Valmentajat edistää myös kansainvälisen osaamisen tuontia Suomeen.

Suomen Valmentajat edistää valmentajien arvostusta osana urheilun yhteiskunnallista arvostusta ja vaikuttavuutta. Arvostusta lisätään edistämällä hyvää valmennusta sekä nostamalla valmennusaiheita esiin viestinnän avulla ja palkitsemalla ansioituneita valmentajia.

Suomen Valmentajat on keskeisessä roolissa edistämässä hyvää valmennusta, joka on perusta eettisesti kestäväälle, vastuulliselle suomalaiselle urheilulle. Vastuullisuuden osa-alueet ovat laajamittaisesti ja käytännönläheisesti osa yhdistyksen toimintaa. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat itseisarvoja niin yhdistyksen omassa toiminnassa kuin suomalaisen urheilun kehittämisessäkin.

Yhteisöllisyys, yhteistyö ja vaikuttaminen

Suomen Valmentajat on perustettu lisäämään valmentajien yhteisöllisyyttä ja sitä työtä yhdistys tekee edelleenkin. Yhteisöllisyyttä lisätään järjestämällä valmentajille mahdollisuuksia kohdata toisiaan ja jakaa kokemuksiaan vertaistensa kanssa. Laji/valmentajayhteisöt ovat kiinteä osa Suomen Valmentajia ja yhdistyksen yhteisöllisyyden ytimessä.

Suomen Valmentajat on aktiivinen toimija ja verkostoitunut laajasti urheilussa toimivien tahojen kanssa. Osaamista jaetaan ja yhteistyötä tehdään myös urheilun ulkopuolisten tahojen kanssa. Yhdistys on arvostettu ja haluttu yhteistyötaho niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Suomen Valmentajien roolina on tuoda esiin valmentajien ääni toiminnassa ja päätöksenteossa. Suomen Valmentajat tekee töitä urheiluvalmentajien arvokkaan toiminnan esiintuomiseksi ja valmentajuuden monimuotoisuuden säilyttämiseksi. Yhdistys vaikuttaa valmentajien olosuhteiden ja toimintaympäristöjen kehittämiseen kaikilla valmentamisen tasoilla lajista riippumatta.

2.3. Vastuullisuus osana toimintaa

Kuten yhdistyksen säännöissäkkin todetaan, toiminnan perustana ovat kulloinkin voimassa olevat suomalaisen urheilun arvot ja eettiset säännökset. Säännöt sitouttavat Suomen Valmentajien jäsenet näihin säännöksiin.

Kulloinkin ajankohtaiset säännökset ovat esillä yhdistyksen nettisivuilla:
www.suomenvalmentajat.fi/yhdistys

Suomen Valmentajat on sitoutunut Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaan 2020–2024. Sitoutuminen on erikseen vahvistettu hallituksessa 24.4.2020.

Strategiakirjauksissa vastuullisuus on päätehtävien joukossa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vastuullisuusohjelman osa-alueita (hyvä hallinto, turvallinen toimintaympäristö, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ympäristö ja ilmasto sekä antidoping) tarkastellaan säännöllisesti toimintasuunnitelmissa ja -kertomuksissa. Vastuullisuuden osa-alueisiin on tehty tarkemmat suunnitelmat jo yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon osalta sekä antidopingin osalta. Turvallisen toimintaympäristön kokonaisuuteen ottavat puolestaan kantaa Valmentajalla on väliä -kirjaukset. Ympäristöohjelma täydentää vastuullisuuden kirjauksia.

2.4. Toimintaan osallistuvat

Suomen Valmentajat tavoittaa suoraan noin 4 000 henkilöä jäsenenä, joista valtaosa on urheiluvalmentajia tai muita valmennusosaajia. Toiminnan vaikuttavuus on tätäkin suurempaa ja on arvioitu, että vuosittain yhdistys tavoittaa viestinnän ja tapahtumien kautta noin 10 000 henkilöä.

2.4.1. Henkilöstö, hallitus, valiokunnat ja kouluttajat

Suomen Valmentajilla on ollut viime vuodet vakituisissa työsuhteissa neljä henkilöä. Lisäksi yhdistyksellä on kouluttajia, hanketyöntekijöitä ja harjoittelijoita tarpeen mukaan. Lisäksi hyödynnetään ostopalveluita.

Yhdistyksellä on aktiivinen ja osaava hallitus. Lisäksi on muodostettu valiokuntia seuraavasti (vuosi 2021): talousvaliokunta, koulutusvaliokunta, viestintävaliokunta, arvostusvaliokunta ja jäsenyyssvaliokunta. Valiokunnat nimetään vuosittain. Hallituksen jäsenet osallistuvat 1–2 valiokunnan työskentelyyn. Valiokunnissa on myös hallituksen ja henkilöstön ulkopuolisia asiantuntijoita.

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

#urheillaan ihmisiksi

Lisäksi uusina ryhminä sparraamassa yhdistyksen toimintaa ovat Nuorten valmentajien tiimi ja Eettisten asioiden valmentajaryhmä yhdessä SUEK:n kanssa.

Kouluttajaverkostoon kuuluu noin 15 henkilöä vuosittain. Lisäksi on useita kouluttajia, jotka osallistuvat yksittäisiin tilaisuuksiin.

2.4.2. Jäsenistö ja laji/valmentajayhteisöt

Suomen Valmentajat toimii koko Suomen alueella ja sillä on jonkun verran jäseniä myös ulkomailla. Suomen Valmentajat ry:n jäsenmäärä 31.12.2020 oli 3 618 jäsentä, joista yhteisöjäseniä 93. Jäsenmäärä on kasvussa vuonna 2021.

Henkilöjäsen liittyy yksityishenkilönä yhdistyksen jäseneksi ja sitoutuu yhdistyksen voimassa oleviin sääntöihin ja niiden mukaan myös suomalaisen urheilun arvoihin ja eettisiin sääntöihin, joihin yhdistys on sitoutunut. Suomen Valmentajiin ovat tervetulleita kaikki valmentajat lajista ja tasosta riippumatta. Valmentajakyselyn 2019 mukaan valmentajista 90 % toimii urheiluseuroissa.

Henkilöjäsen voi kuulua myös Suomen Valmentajien kanssa yhteistyössä olevaan laji/valmentajayhteisöön. Noin kaksi kolmannesta kuuluukin johonkin noin 30 yhteistyössä olevaan laji/valmentajayhteisöön. Näiden yhteisöjen yhteyshenkilöiden kanssa pidetään säännöllisesti tapaamisia, mikä mahdollistaa tehostetun viestinnän jäsenille myös heidän kauttaan, sekä jäsenten että laji/valmentajayhteisöjen sitouttamisen yhdistykselle tärkeisiin asioihin.

Yhteisöjäseniksi voi liittyä tahot, jotka haluavat huolehtia toiminnassaan olevista valmentajista. Tällaisia ovat esimerkiksi seurat, lajiliitot, aluejärjestöt, muut urheilujärjestöt, urheiluakatemit ja valmennuskeskukset. Yhteisöjäsenet sitoutuvat henkilöjäsenten tapaan Suomen Valmentajien voimassa oleviin sääntöihin ja niiden mukaan myös suomalaisen urheilun arvoihin ja eettisiin sääntöihin, joihin yhdistys on sitoutunut.

2.5. Ympäristökuormat

Yhdistyksen omien ympäristökuormien tarkastelukohdaksi on valittu ensisijaisesti vuosi 2019, joka oli edellinen kokonaisuudessaan normaali toimintavuosi ennen koronapandemian alkamista.

Koronapandemian sävyttämää vuotta 2020 voi peilata joiltain osin ja siitä voidaan ottaa oppia muun muassa digitalisaation tuomien mahdollisuuksien osalta ympäristökuormien vähentämiseen.

Seuraavassa on näiden kahden hyvin erilaisen vuoden hiilijalanjälkilaskelmat. Laskelmat on tehty Hiilifksu järjestö -hiilijalanjälkilaskurilla. Hiilijalanjälki kuvaa toiminnan, tuotteen tai palvelun eli tässä tapauksessa järjestön toiminnan vaikutusta ilmaston lämpenemiseen. Tätä vaikutusta mitataan kasvihuonekaasupäästöillä, joita syntyy toiminnan eri vaiheissa joko suoraan tai välillisesti. Hiilijalanjälki ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalentteina, mikä tarkoittaa, että syntyneet kasvihuonekaasupäästöt muutetaan vastaamaan hiilidioksidin ilmastovaikutuksia. Laskuri on Suomen ensimmäinen järjestöille räätälöity hiilijalanjälkilaskuri. Se hyödyntää aikaisempien hiilijalanjälkilaskurien, kuten WWF Suomen Ilmastolaskurin sekä SYKE:n Ilmastodieetin ja Y-hiilarin, oppeja.

2019 Päästöluokat	Hiilijalanjälki (kg CO ₂ ekv. vuodessa)	%	2020 Päästöluokat	Hiilijalanjälki (kg CO ₂ ekv. vuodessa)	%
Energia	1 273	3	Energia	1 097	17
Matkustaminen	34 368	75	Matkustaminen	2 904	31
Jäte	1	0	Jäte	1	0
Hankinnat	6 602	14	Hankinnat	4 268	45
Palvelut ja tapahtumat	3 313	7	Palvelut ja tapahtumat	669	7
Yhteensä	45 557	99	Yhteensä	8 939	100

Suomen Valmentajien hiilijalanjälkilaskelmat vuosien 2019 ja 2020 osalta

Vuonna 2019 Suomen Valmentajat järjesti lähes sata tapahtumaa ja matkustaminen muodosti tuolloin suurimman osuuden eli 75 % yhdistyksen kokonaispäästöistä.

Koronavuosi 2020 muutti yhdistyksen hiilijalanjäljen muodostumisen ja pudotti myös päästö määrät. Kokonaispäästöt kutistuivat vuonna 2020 vajaaseen 18 % verrattuna vuoteen 2019.

Matkustamisen osalta mukana laskelmassa on kaikki toimintaan liittyvä matkustaminen lukuun ottamatta työntekijöiden matkoja kotoa työpaikalle. Vertailemalla kahta laskentavuotta toisiinsa voi huomata, miten matkustamisen määrään vaikuttamalla voidaan saada aikaan suuria vaikutuksia hiilijalanjäljen kokoon.

Energian osuus on laskettu kiinteistön, Hiomotie 3, koko sähkön ja kaukolämmön osuudesta toimitali- ja varastoneliöiden jyvityksellä.

Kiinteistön yhteinen jätteen määrä on tiedossa, mutta siitä ei pystytä erottelemaan erikseen eri toimijoiden jätteiden määrää. Jätteen osuuden laskelmassa muodostavat ainoastaan jäsenille toimitettavista jäsenkorteista vuosittain kertyvä muovijäte. Muu jäte rajoittuu satunnaisiin muiden tuottamiin pakkausmateriaaleihin, joista ei ole tilastointia olemassa.

Hankintojen osuus muodostuu pääasiassa Valmentaja-lehdessä käytetty paperista. Valmentaja-lehden painotalo PunaMusta on edelläkävijä ympäristöasioissa, mikä on merkittävä asia Suomen Valmentajille. Painotalo on asettanut vuonna 2018 tavoitteekseen vähentää hiilijalanjälkeään 20 prosentilla vuoteen 2025 mennessä. PunaMusta saavutti tämän tavoitteen vuoden 2019 lopussa, ja laskenta auditoitiin alkuvuodesta 2020. Aikavälillä 2019–2020 hiilijalanjälki pieneni jälleen, nyt 16 prosentilla suhteessa valmistettuihin tuotetonneihin. Hiilijalanjäljen pieneneminen on aikaansaatu muun muassa siirtymällä uusiutuvista energialähteistä tuotettuun sähkөөn, jätepaperin ja kemikaalien vähentämisellä ja energiatehokkuuden kehittämisellä. Kaikki PunaMustan ostama sähkö tulee sataprosenttisesti uusiutuvista lähteistä. Painotalo huomioi toiminnassaan myös esimerkiksi paperinvalmistuksen ja paperivalintojen ympäristövaikutuksen ja ohjaa asiakkaita ympäristövaastuullisiin valintoihin. Painotalon lehtituotannon kokonaishiilijalanjälki on laskettu sertifioidulla ClimateCalc® -menetelmällä. Yksittäiselle painotuotteelle on laskettu viitteelliset päästötiedot laskemalla tuotteen osuus kokonaispäästöistä.

Pieni osa hankintojen osuudesta syntyy kopioinneista ja koulutuksissa käytetyistä paperille printatuista koulutusmateriaaleista. Niiden osuus hankintojen kokonaismäärästä oli noin yksi prosentti laskennan mukaan.

Palveluiden ja tapahtumien lukuun sisältyvät kaikki tapahtumajärjestelyihin liittyvä, kuten majoitukset, tapahtumatilojen käyttö, tarjoilut, siivouspalvelut, viestintäpalveluiden vaatimat tekniikkayhteydet, postipalvelut sekä tarjotut tuotteet, kuten esitteet, lehdet ja lahjat.

2.6. Aikaisempi ympäristövastuun huomioiminen

Suomen Valmentajat on ottanut ympäristöasioita huomioon jo ennen ympäristöohjelman laatimista.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävimpiä toimia ovat olleet:

- pakkausmateriaalien uusiokäyttöä
- kimpakkyytien ja julkisten kulkuvälineiden suosimista
- siirrytty sähköiseen kirjanpitoon 2012
- hankittu leasing-laitteita; tietokoneet 2014 lähtien
- toimistotilojen pienentäminen kolmesti; pienemmät tilat ja osittain omista huoneista luopuminen vuonna 2016, siirtyminen avokonttoriin 2018 ja siirtyminen yhden huoneen avokonttoriin 2019
- lopetettu Valmentaja-lehtien jälkipostitus (liittymisvuonna jo ilmestyneet lehdet) uusille jäsenille vuoden 2018 lähtien
- julkaistu Valmentaja-lehden pdf-versiot Jäsenhuoneessa 2014 lähtien
- tehty sähköinen näköislehti nettisivujen Jäsenhuoneeseen 2018 lähtien
- oltu mukana Sporttitalon yhteisten jätteiden lajitteluperiaatteiden keskustelussa ja niihin sitoutumisessa 2019
- viestitty ympäristöön liittyvistä kampanjoista mm. KEKE-koutsi 2019
- hankittu kierrätysmateriaaleista valmistettuja asusteita; Valmentajalla on väliä -paidat 2019
- lisätty etätömahdollisuutta jo 2019 lähtien ja korostetusti korona-aikana 2020 keväästä lähtien
- muutettu koulutusten oppimateriaalit sähköisiksi asteittain ja lähes kokonaan 2019 lähtien
- aloitettu verkkokoulutukset ja otettu sähköinen oppimisalusta käyttöön 2020
- tehty jäsenlaskutus sähköisesti 2020 lähtien
- muutettu jäseninfot sähköisiksi 2020 lähtien
- hankittu käytettyjä laitteita; puhelimet 2020
- mahdollistettu jäsenelle valita Valmentaja-lehden toimitustapana joko sähköinen tai painettu lehti 2021 alusta

3. Kehityssuunnitelmat

Suomen Valmentajien ympäristöohjelman pääperiaatteena on, että yhdistyksen toimintaan osallistuvat tiedostavat urheilutoiminnan ympäristövaikutukset ja kehittävät toimintaa ympäristönäkökulmat huomioiden. Sen lisäksi yhdistyksen omassa toiminnassa minimoidaan ympäristö- ja ilmastokuormat.

Suomen Valmentajien ympäristöohjelman tavoite toimintaan osallistuvien tasolla on:

- lisätä toimintaan osallistuvien ymmärrystä ympäristöasioista.
- kannustaa toimintaan osallistuvia tekemään ympäristöystävällisiä ratkaisuja kaikessa toiminnassaan, ja etenkin urheilutoiminnassaan.

Suomen Valmentajien ympäristöohjelman tavoite oman toiminnan tasolla on:

- selvittää mistä kaikesta yhdistyksen hiilijalanjälki koostuu ja minkä suuruiset ovat yhdistyksen toiminnan ympäristövaikutukset.
- tehdä suunnitelmat yhdistyksen ympäristövaikutusten minimoinnista ja tarvittaessa pyrkiä kompensoimaan kuormitusta aiheuttavat toiminnot.
- linjata ympäristötavoitteet ja -lupaukset, joita seurataan strategiakaudella 2021–2025.

4. Toimenpiteet

Strategiakaudelle 2021–2025 valitaan kolme toimenpidekokonaisuutta, joilla pyritään vähentämään ympäristökuormia.

4.1. Toimenpide 1: Ympäristötietoisuuden lisääminen

Suomen Valmentajat vaikuttavat urheiluyhteisössä ympäristökuormien vähentämiseen kaikkein eniten lisäämällä ympäristötietoisuutta jäsenistössään. Valmentajat ovat toimintaympäristöissään, esimerkiksi urheiluseuroissa, vahvoja mielipidevaikuttajia ja kasvattajia.

Valmentajat voivat vaikuttaa ympäristöasioihin:

- Omilla henkilökohtaisilla toimillaan – toimimalla esikuvana
- Muuttamalla valmennuskäytäntöjään
- Kannustamalla muutokseen toimintaympäristössään
- Kannustamalla muutokseen valmennettaviaan

Suomen Valmentajat lisää ympäristötietoisuutta jäsenistönsä ja muihin vaikutuspiirissään oleviin aktiivisella viestinnällä omissa viestintäkanavissaan. Tämä tarkoittaa muun muassa artikkeleita Valmentaja-lehdessä sekä e-Valmentajassa ja nettisivuilla sekä tiedon välittämistä sosiaalisen median kanavissa. Myös erillisiä ympäristöön liittyviä koulutustilaisuuksia, kuten webinaareja on mahdollista järjestää.

Hiilifiksi valmentaja:

- Menee treeneihin kimpakyydillä tai lihasvoimalla
- Järjestää treenit lähiseudulle
- Hyödyntää etävalmennusta
- Kierrättää treenivälineitä ja -asusteita
- Kuluttaa itse treenivaatteensa loppuun
- Juo välikahvit kestonukista
- Tietää oman ympäristökuormansa

KUVA Anna Vlasoff

4.2. Toimenpide 2: Matkustamisen päästöjen vähentäminen

Suomen Valmentajien suurimpana hiilidioksidipäästöjen lähteenä on päivittäisen toiminnan ja tapahtumien järjestämisen yhteydessä tapahtuva matkustaminen. Koulutus ja muita tapahtumia on vuosittain noin 60–70 ja vuonna 2019 koulutustapahtumissa oli 1 531 osallistujaa.

Suomen Valmentajat voi pienentää oman toimintansa ympäristökuormaa vähentämällä toimintaansa liittyvää matkustamista sekä suosimalla matkustusta ympäristöystävällisillä vaihtoehdoilla.

Matkustaminen vähenee etä- ja hybridikoulutuksia järjestämällä ja osallistumalla muiden järjestämiin tapahtumiin aiempaa enemmän etäyhteyksin.

Yhdistys järjestää koulutuksia eri puolilla Suomea ja kouluttajaverkoston maantieteellistä laajuutta lisäämällä voidaan vähentää matkustuksen määrää. Tämä pätee myös muihin käytettäviin tilapäisiin työntekijöihin ja ostopalveluihin, kuten viestinnän sisällöntuottopalvelut koulutusten ja tapahtumien yhteydessä.

On huomattava kuitenkin, että valmentaminen on ihmisen kehittämistä, missä korostuu kohtaamisen tärkeys. Tämä pätee myös Suomen Valmentajien toimintaan, joka sisältää kohtaamisia sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Kokonaan matkustamisesta ei voida siis luopua.

Kun tarve matkustamiseen on, niin aina kartoitetaan ympäristöystävälliset matkustusvaihtoehdot ja kimpakkyytimahdollisuudet.

Vaikka ympäristökuormien laskelmissa ei huomioitu henkilöstön työmatkoihin liittyviä ajokilometrejä, niin etätöitä tekemällä niitäkin voidaan vähentää. Lisäksi kannustetaan henkilöstöä valitsemaan työmatkaliikkumiseen ensisijaisesti päästötön tai vähäpäästöinen tapa, kuten julkinen liikenne.

4.3. Toimenpide 3: Ympäristötietoiset hankinnat

Hankinnoissa toimitaan mahdollisimman ympäristöystävällisesti. Ensisijaista on miettiä, ovatko hankinnat tarpeellisia. Pohditaan myös, että olisiko kannattavampaa lainata tarvittavia tavaroita tai hankkia kierrätettyä tavaraa. Myös digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään perinteisten materiaalihankintojen korvaajana.

Tarpeellisiksi todetuissa hankinnoissa suositaan ympäristöystävällisiä materiaaleja tai vaihtoehtoisesti ympäristövaikutuksia kompensoidaan.

Tämä tarkoittaa eniten ympäristökuormaa aiheuttavan Valmentaja-lehden osalta sitä, että jäsenistöä kannustetaan siirtymään sähköisen lehden lukijoiksi ja lehti painetaan jatkossa hiilineutraalisti.

Lisäksi mahdollistetaan jäsenelle muovisesta Jäsenkortista luopuminen ja kannustetaan käyttämään Jäsenhuonetta. Coach Collection -tuotemalliston ja lahjojen osalta suositaan ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja.

5. Tavoitteet 2021-2025

Tavoitteena on edistää valittuja kolmea toimenpidekokonaisuutta. Tavoitteiden toteutumista seurataan seuraavassa taulukossa esitetyillä tavoilla.

Toimenpidekokonaisuus	Seurattavat toimet	Mittarit
Toimenpide 1: Ympäristötietoisuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> - Julkaistaan 2-3 ympäristöaiheista juttua valmentajille viestintäkanavissa. - Järjestetään vähintään yksi webinaari tai vastaava ympäristöaiheista. - Lisätään ympäristöön liittyviä kysymyksiä jäsenkyselyyn. 	Tarkastetaan strategiakauden päätteeksi, onko toimet toteutettu ja millaista palautetta toimista on saatu.
Toimenpide 2: Matkustamisen päästöjen vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Vähennetään ajokilometrejä. - Lisätään verkkokoulutustarjontaa. 	Verrataan strategiakauden päätteeksi vuosittaisia ajokilometrejä vuoteen 2019 ja verkkokoulutusten tarjontaa vuoteen 2021. Lasketaan määrälliset/prosentuaaliset muutokset.
Toimenpide 3: Ympäristötietoiset hankinnat	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan jäseniä siirtymään sähköisen lehden lukijoiksi. - Siirrytään hiilineutraaliin painamiseen Valmentaja-lehden osalta. - Annetaan jäsenille mahdollisuus luopua muovisesta jäsenkortista. 	päätteeksi sähköisen lehden valinneiden määrää ja sen kehitystä vuosittain. Tarkastetaan, että yhdistys kompensoi Valmentaja-lehden painamisen hiilijalanjäljen ja että jäsenillä on mahdollisuus luopua muovikortista ja osoittaa jäsenyytensä ja saada jäsenedut käyttöönsä muilla tavoin.

6. Vastuut, seuranta ja päivitys

Toiminnanjohtaja vastaa hallituksen ohjeistamana ympäristöohjelman toteuttamisesta. Kaikki henkilöstöön kuuluvat vastaavat, että ympäristövastuullisuus toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla heidän työnsä kuuluvissa toimenpiteissä.

Ympäristöohjelman toteutumista seurataan jatkuvasti. Päävastuu seurannasta on toiminnanjohtajalla, joka esittää toimenpide-ehdotuksia ja tilannekatsauksia tarpeen mukaan hallitukselle.

Toimenpiteitä kirjataan vuosittaisiin toimintasuunnitelmiin ja -kertomuksiin.

Kirjallinen ympäristöohjelma päivitetään viimeistään strategian päivittämisen jälkeen. Uusin strategia kattaa vuodet 2021–2025. Ympäristöohjelmaa on mahdollista päivittää jo aiemmin joko tarvittavista osilta tai laajemman päivitysprosessin kautta.

7. Lähteet, tukimateriaalit ja verkostot

<https://ym.fi/euroopan-unionin-ilmastopolitiikka>

<https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/hiilineutraali-ja-luonnonmonimuotoisuuden-turvaava-suomi>

Tukimateriaaleja:

Työkalu ympäristövaikutusten arviointiin auttaa kartoittamaan oman toiminnan keskeisiä ympäristövaikutuksia: www.olympiakomitea.fi/uploads/2021/05/3155265f-ymparistovaikutusten-kartoitus-ja-arviointilomake.pdf

Ympäristöohjelman mallipohja antaa suuntaviivat ympäristöohjelman/-suunnitelman sisällöstä: www.olympiakomitea.fi/uploads/2021/05/4b742842-ymparistohjelman-mallipohja.pdf

Keke-koutsi aineisto innostaa seuroja ympäristön huomioimiseen käytännönläheisillä vinkeillä: www.olympiakomitea.fi/keke-koutsi-vinkit-ymparistovastuulliseen-seuratoimintaan

Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä tapahtumien (ja organisaatioiden) ympäristöhallinnan avuksi: <https://ekokompassi.fi>

Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri on järjestöille räätälöity työkalu ilmastovaikutusten arviointiin: <https://blogs.helsinki.fi/hiilifiksi/laskuri>

Henkilökohtaisen hiilijalanjäljen laskuri mahdollistaa oman henkilökohtaisen hiilijalanjäljen laskemisen: <https://ilmastodieetti.ymparisto.fi/ilmastodieetti>

Yhteisöjä ja verkostoja:

Urheilun ympäristövastuuverkosto kokoaa yhteen urheilun ympäristövastuun edistämisestä kiinnostuneita:

<https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/ymparisto-ja-ilmasto/urheilun-ymparistovastuu-verkosto>

Protect Our Winters edistää ilmastotyötä tunnettujen urheilijoiden kanssa: www.protectourwinters.fi

Save Pond Hockey herättää ilmastotietoisuutta järjestämällä ulkojäätturnauksia: <https://savepondhockey.org>

SUOMEN VALMENTAJAT RY

Valimotie 10, 00380 Helsinki

Puhelin: 044 459 6730, toimisto@suomenvalmentajat.fi

 www.facebook.com/suomenvalmentajat www.instagram.com/suomenvalmentajat

